

HØRINGSSVAR TIL TEMA "LANDSKABET"

Fra:

Kristine Jensen, professor i landskabsarkitektur

Bjarne Frost, arkitekt MAA

Peter Evald Jensen, billedkunstner

Lisbeth Thingholm, billedkunstner,

Claus Hammerich Paaske, arkitekt MAA

Lotte Duwe Nielsen, bibliotekar DB

(Alle med bopæl i Aarhus C)

Målsætning og vision i forslaget er meget fint formuleret. Men hvordan sikrer vi, at landskabet faktisk bliver prioriteret? Alt for ofte vejer økonomiske hensyn højere, og vi oplever at landskabelige værdier bliver forringet på trods af hensigtserklæringer af fredninger og vedtagne masterplaner.

Se eksempler fra Knud Fladelands masterplan for Aarhus Havn, Botanisk Have som bliver minimeret bid for bid på trods af fredning, og ophævelse af fredning af fredskoven ved Amtssygehuset og senest planerne for den grønne kile ved Havreballe skov til højen.

Det virker som et åbent spørgsmål om Planlægningspraksis i Aarhus Kommune overhovedet er tilstrækkeligt gearret til at anvende landskabet som ressource i byens udvikling?

I forlængelse af ovenstående er håndtering af 'landskab' i planlægning i Aarhus stort set alene foranlediget af den nationale interesse i planlægning, og deraf følger statslige krav om 'udpegning af bevaringsværdige landskaber'. Det stemmer ikke overens med de positive tilkendegivelser der gives fra beboere, - og hvorfor?

Håndteringen er ikke bare udført efter de positive meldinger, men i stedet er de udført i tråd med Miljøministeriets anbefalinger, med udgangspunkt i landskabskaraktermetoden, en analysemetode, som beskriver landskabets visuelle og geologiske egenskaber, for at opsætte krav til, hvordan disse egenskaber styrkes eller bevares. Metoden lægger ikke op til en strategisk udpegning af landskabets ressourcer i relation til byens fysiske, funktionelle behov eller dens potentielle udvikling, - hvilket altid har været et stort savn æstetisk og helhedsmæssigt, - og er derfor ikke gearret til klimatænkning.

Planlægningspraksis står over for et paradigmeskifte: Hvordan bør den ændrede regnvandshåndtering gribe ind i den overordnede arealdisponering og rumlige struktur i byområdet?

Herunder: Hvordan sikres den nødvendige fleksibilitet og plads til vandet i arealudnyttelsen i eksisterende bymiljøer, i omdannet- og ny by samt i det åbne land?

Hvordan "fredes" arealer, der potentielt kan fungere som infrastruktur for fremtidens vandføring og hvordan undgår man at give tilladelse til byggeri, der kan gøre byen mere sårbar over for klimaforandringerne? Hvad har dette af konsekvenser for de private og de fælles rettigheder og pligter?

Klimaforandringerne vil medføre en ændring i hele vandkredsløbet og vandbalancen, hvilket planlægningen bør tage højde for at være robust i forhold til. Men vand er kun en perifer og teknisk designparameter i dagens fysiske planlægning, som det ligger placeret under Aarhus Byudvikling.

Desuden er etablerede landskabsfaglige analysemetoder ikke udviklet til at tage højde for vandet som dynamisk struktur. Hvis der skal arbejdes med vand som strukturel designparameter kræves en kvalificering af metoder. Bl.a. synes der at være et behov for, at landskabsanalytiske metoder fra den landskabsfaglige praksis kombineres med visse polytekniske metoder, eksempelvis til simulering af overfladevand.

Man kan på mange måder konkludere, at de administrative grænser for planlægning ikke er meningsfulde, når det kommer til at forstå klimatænkningens basis om at

søge viden omkring vandets og de hydro-landskabelige vilkår, for de giver ikke noget man klimamæssigt skal planlægge efter, ej heller eksempelvis kommunegrænsen, grænsen mellem by- og landzone, samt bydelsgrænser og ejendomsskel. Disse er i de fleste tilfælde grænser i forhold til de hydro-landskabelige vilkår, dog er det rimeligt at anvende kystlinjerne fra øst, de naturlige afløbsforløb og afgrænsningen, hvilket vi ikke kan ændre, udover afsmeltning fra nord.

Landskabet omkring Aarhus er en værdifuld del af byens historie. Tag hensyn til landskabs formgivning ved skovrejsning og naturpleje, anlæggelse af stier og markveje. Pas på dalene, som giver smukke kig og forstærker vinden.

Kysten, havnen og udsigten mod øst er et helt unikt, værdifuldt og visuelt sårbart naturområde. Et 40 km langt landskab, som hænger sammen med Aarhus by og de blå og grønne landskaber mod nord og syd. Det bør have topprioritet, og skånes for bebyggelse og trafik, som hindrer visuelt udsyn og adgang. Stop højhusbyggeri som blokerer for udsyn og bevar tangkrogen som et smukt, rekreativt landskab og "vandskab".